

a támadásba, de honvédeink, élükön a legvitézebb katonák egyikével, Guyonnal, habozás nélkül megtámadták a Branyiskón elhelyezkedett ellenséget.

Ha ellenség nincs e hegyeken, ha ágyukból s fegyverekből nem szórják a halált, még úgy is nagy teljesítmény lett volna a hegy megmászása . . .

De a honvéd nem ismerte a félelmet. Szuronytszegezve törtek felfelé. Az erős állásokban levő ellenség háromszor szorította vissza lelkes fiainkat, de újra támadtak s velük volt az Isten. — Erdős Imre piarista lelkész, kezében a feszülettel, mindenütt elől ment Guyonnal. Hogyan maradhatott volna el tőlük a honvéd?

Dalolva törtek fölfelé, mert tudták, hogy így

„A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez!“

Sokan elestek, de az elől haladó piarista páter kezében lévő feszületen megnyugodott a haldoklók tekintete s hős lelküket mosolyogva áldozták a hazáért. Boldogan haltak meg, mert érezték, tudták, hogy:

„Hol sirjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket“.

Igen, mert „Isten után legszebb név a honvéd nevezet“ és Branyiskónál kiérdemelték ezt a hős fiuk.

Reggeltől éjfélíg tartott a rettenetes harc s hőseink egymásután foglalták el az ellenség állásait, ágyuit. Megszalasztották a sokkal nagyobb számú ellenséget és így ki kellett üríteniök Kassát is.

Magyar fiuk, hős honvédeink unokái! Zarándokoljunk el lélekben most dicső multunk e legszebb emlékéhez: Branyiskóhoz s tanulva az ott nyugvó hős honvédek példájából, fogadjuk meg, hogy felnöve mi sem leszünk méltatlan utódaik: ha kell, mi is meg tudunk halni a hazáért s a magyar igazságért! a magyar feltámadásért!

Páluaválasztás

— Mi leszel, kis fiam? — Huszár leszek, apám!
Végy kardot és csákót, meg egy lovat álám!
— Vennék is, fiam, mert nincs szebb a világon,
Mint a magyar huszár: kardosan, lóháton!
De nehéz sor ám ez s nem is egészséges,

Kivált ha közel mégy a vad ellenséghez!
Kard villan, kard csattan, mint az ég villáma,
Mit csinálsz, ha egy a fejedet levágja,
Mit csinálsz majd akkor, kis huszár-barátom!

— Hát akkor... én is az ő fejét levágom!

— Jobb lenne valami nyugalmasabb pálya,
Teszem azt: légy püspök, az Isten huszárja,
Vagy könyvkereskedő, ez jó neked éppen;
Vagy cukrász: az nyakig jár a süteményben!
Vagy légy fűszerboltos lesz mazsolád zsákkal,
Egész nap számolhatsz cukros mandulával!
Vagy légy író, mint én! Ez se rossz pálya ám!
Hát mi leszel, fiam? — Huszár leszek, apám!

Gárdonyi Géza.

KÓC-HUSZÁR

Bercsényi Miklós, a kuruc vezér csak olyan híres volt a jószívéről, mint hirtelen haragjáról. A kardjára ütött minden kicsiségért, de a fészkeből kiesett verébfiókat fölemelni le szállt a lováról.

Egyszer, ahogy a Vág mentén sétálgatott, látja ám, hogy egy nagy marcona ember vizes kötéllel kerget egy siheder legénykét.

— Megállj, atyafi, — csapott közéjük a kardjával, — mért ütögeted olyan gorombán ezt az ifju embert?

— Hogyne ütögetném, uram! — csattant föl a marcona ember. — Szegény halász ember vagyok, ez a siheder meg a legényem. Azt mondom neki reggel, nézze meg a halakat a bárkában, van-e elég vizük. Hát nem mind visszahajigálta őket a Vágba az együgyű!

— Hát hogy elég vizük legyen szegényeknek! — kotytyant bele a legény és megint nekiiramodott a futásnak, mert a halász is újra suhogtatni kezdte a vizes kötelet.

— Ne bolondozz, ember, — állt elejbe Bercsényi —, mennyi a károd?

— Van egy ezüst huszas.

A vezér odavetett neki egy aranyat s a vállára ütött a fiunak, aki könnyben uszó szemmel nézett rá.

— Hogy hívnak, fiu?

— Ne-em tudom, — dadogott a fiu. — Azt hiszem úgy: nagy katona ur.

— Nem engem, hanem téged hogy hívnak? — kacagott Bercsényi.